

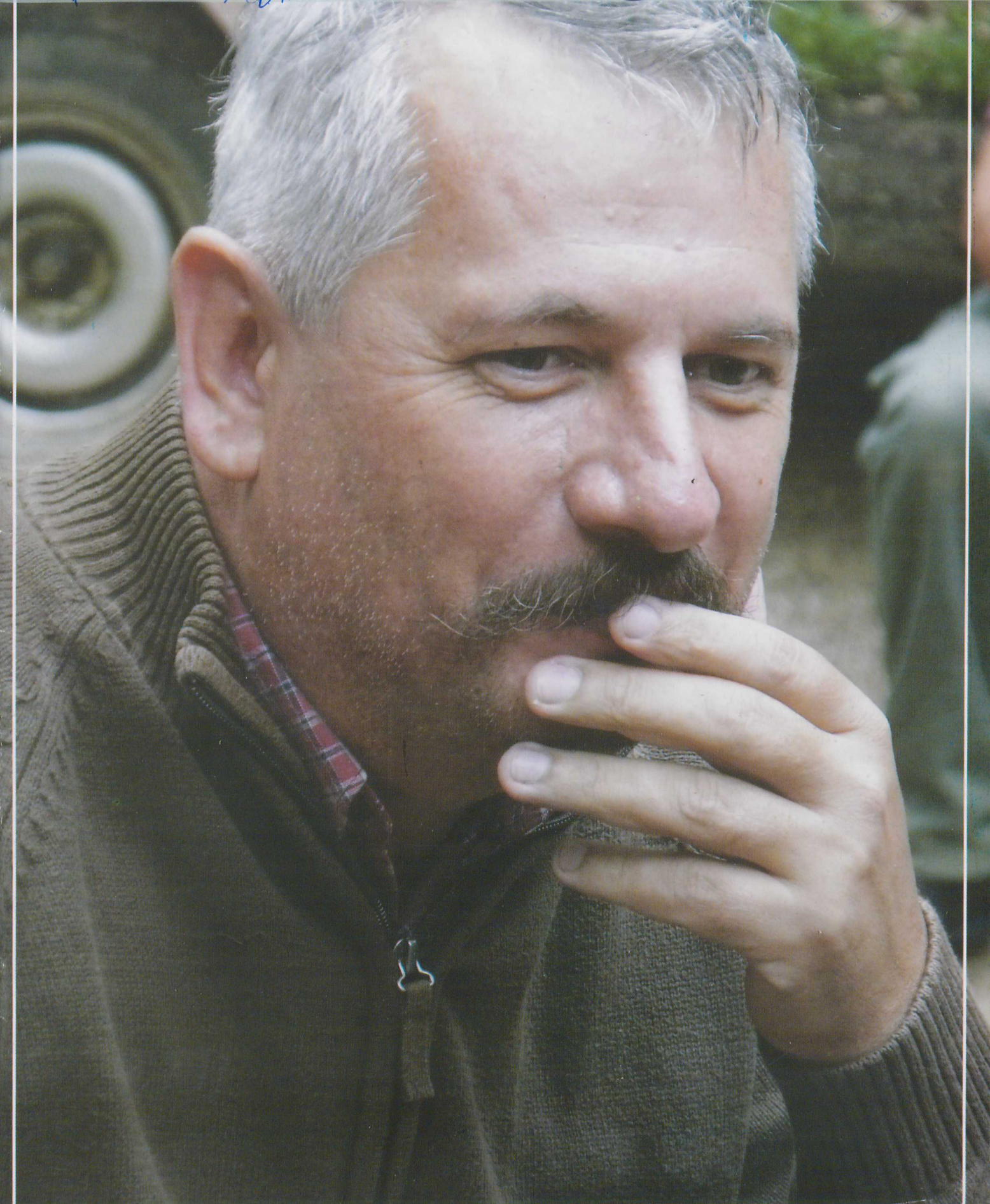
2020/5 • XXVII. évf. 5. szám

Ára: 600 Ft

FOLK MAGAZIN

Tóth László

Lukács

Tisztelgés Dsupin Pál előtt

Ötvenhét éve született Dsupin Pali. Teremtője bőven ellátta talentumokkal: egy tarisznya zenei tehetséggel, okossággal, szépre való fogékonysággal, ember- és hazaszeretettel, a népzeneész életút talentumaival. És ha mindez nem lett volna elég a felismeréshez – vonzásnak ott voltak az idős falusi mesterek talentumai: gyönyörű zenéjük, sajátos gondolatviláguk, emberségük, hűségük, hazaszeretetük. Pali tehát rálépett a neki szánt útra, és a nyaláb furulyát már maga készítette el a tarisznyába.

A ki vele volt az életút kezdetén is, tudja, hogy nem volt ott semmi bizonytalanság, ingadozás: a talentumok lökték, a pásztorság zenéje pedig ellenállhatatlanul vonzotta pályájára, hogy összegyűjtse a magyarság legrégibb zenei hagyományát – érdeklődésből, szeretetből, és mindig a megmentés szándékával is. „Mit csinál nálad ez az ember?” – kérdezték a szomszédok egyik nagy mesterünket, Karácsony Lázárt Gyimesben. „Zenét szeresz” – válaszolta Lázár, aki ritkán véti el a szög fejét. Evvel a „szerzeménnyel” tartott aztán a népzeneész Dsupin Pali tükröt szeretett nemzete elé, hogy a szétszabdalt, meggyötört képmás helyett ebben a tükörben a magyarság igazi, nemes, mindenkor sérthetetlen arca nézzen vissza ránk.

Palinak a falusi mesterekkel való kapcsolata valójában sokkal több volt „zene-szerzésnél”. Őt mindig őszintén érdekelt az egész ember, a maga valójában, kultúrájával, hagyományaival, saját lelki világával együtt. Ahogy ő és családja befogadta őket, úgy fogadta be családostól őt a tereskei Pál István, a siroki Novák Pál és mind a többiek az égi legelőkön.

Ezekre a kapcsolatokra építette a teremtett világról és benne a zenéről vallott remek, eredeti, útmutató gondolatait, melyeket a kereső ember szerénységével osztott meg tanítványaival, barátaival. Ezért írta róla egyik tanítványa: „Mesternek a legjobb barát, barátunk a legjobb mester”. Amikor tanított, ugyanaz a cél vezette, mint amikor tanult: az egésznek kell megérteni, átérezni, átvenni és átadni, a rész, a zene csak így lehet örökíthető.

Az egésznek pedig a zene mellett maga a hangszerkészítés is része. Ezt a tudást sem engedte elveszni, amikor átvette Pál István furulyakészítő tudományát, a hozzá társuló tárgyalkotó, fafaragó művészettel együtt. Sőt, ami már elveszett, azt hosszú, küzdel-

mes munkával, sikeres és kudarcos próbálkozások közt ingázva újra feltalálta – ezért él ma a dunántúli hosszúfurulya, ez a csak ránk jellemző „hungarikum”.

Felbecsülhetetlen értékű gyűjtések, hangversenyek, CD-lemezek, oktatóanyagok, mesteri hangszerek, átadott tudás, tanítványok és barátok emlékezete – mindez együtt Dsupin Pali hagyatéka. Ami pedig családjában, lányában tovább él majd belőle generációkon át – az Dsupin Pali öröksége.

„Nagy küzdő” mondta reménykedve felesége, Panni, amikor a kórházban állapota válságosra fordult. Félelem és remény közt imbolyogva figyeltük küzdelmét, a kilengések és – orvosai szavával – „stabilizálódások” hosszú sorát, de elképzelni sem mertük, hogy ezt a harcot a „nagy küzdő” Dsupin Pali el is veszítheti. Ha a nekünk hagyott örökségét – talentumait – nézzük, biztos, hogy győzött. A pásztorok zenéje végigvezette az úton, amelyet a Teremtő épít általunk – önmagához. Gyergyói barátai szavaival: „A Fennvaló stabilizálta állapotát”.

2020. október 2.

Juhász Zoltán

DSUPIN PÁL (1963–2020) RÖVID SZAKMAI ÉLETRAJZA

- 1986-tól foglalkozott magyar népi fúvós hangszerekkel.
- 1989-től gyűjtött népzenei, kb. 250 órányi hangfelvételt rögzített.
- 1991-ben az Egri Tanárképző Főiskolán magyar-népművelés szakos tanári diplomát szerzett.
- 1991-ben megszervezte az első Egyszólam Népzenei Tábor, ami azóta minden évben megrendezésre került.
- 1992-ben megkapta a Népművészet Ifjú Mestere címet.
- 1993–2008. A Nyíregyházi Főiskola Énekzene Tanszékének népzene tanára.
- 1994-től készített pásztorhangszereket, különböző népi furulyákat.
- 2009 óta egyéni vállalkozóként folytatta a fent leírt tevékenységeket és CD-kiadványokat készített.
- 2015 szeptemberétől tanított a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszékén.
- 2019. augusztus 20-án az MMA elismerő oklevelét vette át.

SAJÁT CD KIADVÁNYAI

- „Zöld erdőben lakom”. 2010. Pál István, az utolsó hagyományörző dudás zenéje.
- „Mátraalja a hazám”. 2011. Egy mátraaljai pásztorcsalád zenei emlékei.
- Arany János daloskönyve. 2012. Válogatás a költő dalgyűjteményéből.

- *Megjövendölve volt régen.* 2012. Dalok, énekek, köszöntők a magyar néphagyományból – adventtől újévig. (Ezt a lemezt kiadóként jegyzi és zenészként is közteműködött rajta.)

- „Túl a vízen”. 2016. Népzene Gyergyóból. A lemez két év gyűjtőmunkáinak eredményeként készült gyergyói hagyományörző zenészekkel és hazai népzeneészekkel.

- Mátraai képek Népzenei képzést segítő audiovizuális szakmai anyag megjelentetése a <http://dsupinpal.hu/webhelyen> (2018.)

- Noszvaj daloskönyv. Összeállítás Noszvaj község népzenei emlékeiből. Saját népdal- és népi játék gyűjtések közzététele a <http://dsupinpal.hu/webhelyen> (2020.)

ZENEI KÖZREMŰKÖDÉSEI CD-LEMEZEKEN

Egyszólam zenekarral:

- „Ég felettünk, ég alattunk”. 2000. Magyar dudazene
- „Zöld erdőben táncolnak”. 2004. Dél-dunántúli magyar népzene
- Népzene Bartók Béla Nyáradmenti gyűjtéséből. 2011. (kiadatlan)

Berecz Andrással:

- Szegen csengő. 2004. Nagykunsági népzene
- Sinka ének. 2007. Sinka István versei népi dallamokkal
- Sördal. 2009. Csúvas népdalok magyarul
- Hazakisérlek. 2011. Gyergyói népzene
- „Láttam a Holdat előttem”. 2016.

Bárdosi Ildikóval:

- „Ki a hegyen túlhaladtál”. 2004. Kis-Küküllő menti népzene